

Jõgeva Vallavolikogu kultuuri- ja spordikomisjoni töö ülevaade 2024–2025

Jõgeva Vallavolikogu kultuuri- ja spordikomisjon tegeleb kultuuri, spordi, huvitegevuse, valla sümboolika kasutamise, tunnustusavalduste jms küsimustega. Komisjon on kümneliikmeline. 2024. aasta algusest 2025. aasta oktoobrini on toimunud 11 koosolekut, neist üks väljaspool vallamaja, täpsemalt Jõgeva kultuurikeskuses.

Kultuuriteemad on olnud sel perioodil enam päevakorral kui tavaliselt – põhjuseks vallas käivitatud kultuurireform. Vaadeldava perioodi esimesel, 16. jaanuaril 2024 toimunud koosolekul tegi vallavalitsuse kultuurinõunik Heli Malm ülevaate Betti Alveri muuseumi ümberkorraldamise otsuse eelnõust. Ta selgitas, et ümberkorraldamine tähendab seda, et muuseum iseenesest jääb alles, aga varad, töölepingud ja kõik muuseumiga seonduv viiakse üle Jõgeva Valla Kultuuri koosseisu. Järgnenud pikk arutelu näitas, et komisjoni liikmed peavad muuseumi hea käekäigu eest seismist väga oluliseks. Küsiti näiteks, milliste analüüside alusel jõuti järelduseni, et Betti Alveri muuseum tuleb eraldi asutusena likvideerida ja viia teise asutuse alla, samuti seda, kas Jõgeva Valla Kultuur on piisavalt pädev muuseumiga edasi toimetama, kas selle jaoks võetakse eraldi inimene tööle, millest tuleb asutuste ühendamise loodetav 15 000 eurone kokkuhoid, kas siis, kui muuseum Jõgeva Valla Kultuuri koosseisu üle viiakse, säilivad muuseumil senistest fondidest raha taotlemise võimalused jne. Toona saadi kultuurinõunikult ning abivallavanemalt Asso Nettanilt küsimustele vastused. Järgmisel, 20. veebruaril 2024 koosolekul oli komisjoni liikmetel võimalik küsitleda virtuaalselt kohal viibivat Jõgeva Valla Kultuuri juhatajat Anti Reinthalit – seoses sellega, et komisjoni laual olid Jõgeva Valla Kultuuri põhimääruse muutmise ja Betti Alveri Muuseumi põhimääruse kehtetuks tunnistamise määruse eelnõud. Need otsustati suunata volikogule. Kui ka volikogu need heaks kiitis, käivitus muuseumi liitmise protsess, aga nagu nüüdseks selgunud, ei olnud muuseumi Jõgeva Valla Kultuuriga ühendamine vist siiski kõige parem idee. Muuseumil on praegu küll perenaine, kes maja puhtana ja ukсед lahti hoiab ning näitustegevust korraldab, aga sisulist tööd (muuseumi arendamist, haridusprogrammide läbiviimist jne) ei toimu. Ka projektiraha taotleda on omavalitsuse hallatava asutuse struktuuriüksusel keeruline. Seepärast käis Jõgeva Valla Kultuuri juhataja Tiina Tegelmann komisjoni hiljutisel koosolekul (22. septembril 2025) välja mõtte muuseum taas Jõgeva Kultuurist lahku viia ja selle haldamiseks sihtasutus luua.

Jõgeva Valla Kultuuri juhataja Anti Reinthal oli komisjoni ees ka 18. juunil 2024. Siis tegi ta ülevaate asutuse esimese tegevusaasta ja lähiajal toimuvate tegevuste kohta. Ta tõi välja rõõmustavaid arve toimunud ürituste ja nendega teenitud summade kohta. Arvud olid nii ilusad eelkõige tänu sellele, et üritusi korraldati üle Eesti. Anti Reinthal kinnitas, et Jõgeva Valla Kultuuri eesmärk on olla Eesti mõjusaim ja innovatiivseim kultuuriasutus. Ta märkis ka, et praegu on Jõgeva vald tugevalt pildis üle Eesti ja see võimaldab täita missiooni, milleks on toetada omatulu arvelt Jõgeva valla inimeste igakülgset arengut.

Komisjoni liikmetel oli talle siiski mitmesuguseid küsimusi. Küsiti näiteks, miks tegeleb JVK turundusosakond põhiliselt suurte produktsioonidega, jättes kohalikud sündmused oma vaatest pahatihti välja. Imre Mihhailov tundis huvi ka JVK ja tehnik Rein Karu firma vahel sõlmitud koostöölepingu vastu. Ta küsis, kas lepingu aastane maht poleks eeldanud mingis vormis hanke korraldamist. Anti Reinthal kinnitas, et JVK on käitunud igati seaduspäraselt, ent Imre Mihhailov ütles, et ta on JVK tegevust hangete vaatevinklist lähemalt uurinud ning

tema ja JVK arvamus selle kohta, millistel juhtudel on hange vajalik ja millistel mitte, ei lange alati kokku.

Komisjoni liikmed tuletasid JVK juhile meelde, et tänu reformile pidi kultuur valla kõigisse piirkondadesse jõudma, aga Sadukülla, Laiusele, Vaimastverre ja Siimustisse pole see vähemasti JVK abiga veel jõudnud. Anti Reinthal kinnitas, et tulevikus kindlasti jõuab.

2024. aasta oktoobri keskel lahkus Anti Reinthal aga ametist. Kultuuri- ja spordikomisjoni 22. oktoobri 2024 koosolekul tegi valla pearaamatupidaja Kersti Vadi ülevaate Jõgeva Valla Kultuuri JVK eelarve seisust. Tema sõnul vaadati olukorda aasta lõpuni ja leiti, et asutus on üle oma eelarve kulutanud umbes 142 000 eurot. Kui suvel Anti Reinthaliga koos istuti, olid tulemas kolm suurt projekti: Palamuse laat, „Firmapidu“ ja „Nõidkapteni needus“. Palamuse laadalt lootis JVK saada plussi 70 000, „Firmapeolt“ 10 000 etenduse kohta ja „Nõidkaptenilt“ samuti 10 000 etenduse kohta. „Nõidkapten“ oli selleks hetkeks 35 tuhandega miinuses, „Firmapidu“ tuli plussi 10 tuhandega ja Palamuse laat 20 tuhandega. Komisjoni liikmed küsisid, kas „Nõidkapteni“ sügisesi etendusi poleks saanud ära jätta, kui suvised etendused juba miinust näitasid, samuti seda, kes toimunu eest vastutuse võtab, kui asutuse juht on nüüdseks töölt lahkunud. Uuriti sedagi, kas tekitatud kahju oleks endiselt juhilt võimalik kohtu kaudu välja nõuda. Jõgeva Valla Kultuuri ümber toimunu on üpris õpetlik, nii kultuuri- ja spordikomisjoni liikmetele kui ka kõigile teistele.

JVK uueks juhiks sai Tiina Tegelman. Kui komisjon temaga tänavu 18. veebruaril Jõgeva kultuurikeskuses kohtumas käis, andis ta ülevaate asutuse hetkeseisust ja edasistest plaanidest. Ta tõi välja terve rea Jõgeva Valla Kultuuri ees seisvaid ülesandeid: rahvakultuurikollektiivide uuesti n-ö ühe laua taha saamine, professionaalse kultuuri vahendamine, klientide majja tagasi saamine, turundustöö tõhustamine, omatulu teenimine jne.

Mitmesuguseid ülevaateid on kahe aasta jooksul kuulatud veelgi, näiteks:

- direktor Kaily Moonese ülevaade Jõgeva valla spordikooli tegevusest (16. jaanuaril 2024);
- Jõgevamaa Spordiliidu Kalju tegevjuhi Toomas Klaarmanni ülevaade Jõgeva vallavalitsuse ja Kalju koostööst (20. veebruaril 2024);
- Jõgeva Spordikeskuse juhataja Hanno Kolli ülevaade Jõgeva spordihoone esimese tegevusaasta ja lähiajal toimuvate tegevuste kohta (18. juunil 2024);
- kultuurinõunik Heli Malmi ülevaade 2025. aasta tegevustest (7. jaanuaril 2025);
- direktor Kaily Moonese ülevaade Jõgeva Valla Spordikooli tegevusest (22. septembril 2025).

Selliste ülevaadete puhul pole üldjuhul piiratud ettekandja ärakuulamisega, vaid on tõstetud üles probleeme ja küsimusi, saadud vastuseid ning laskutud pikemasegi arutellu. Seega võib öelda, et selliste ülevaadete kuulamisest on palju kasu.

Komisjoni töölaualt on kahe aasta jooksul läbi käinud mitmesuguseid eelnõusid. Kõige rohkem on nende hulgas olnud eelarve eelnõusid: 2024. aasta kolm lisaelarvet, 2025. aasta eelarve ja sama aasta lisaelarved. Lähemalt on vaadatud kultuuri ja spordiga seotud eelarveridu, ent küsimusi on esitatud ka teiste teemade kohta.

Muudest eelnõudest on menetletud näiteks Oskar Lutsu huumoripreemia väljaandmise korra muutmist (seal oli, tõsi küll, vaja teha vaid n-ö kosmeetiline muudatus) ning spordi toetamise korra muutmist (muudeti treeneri kutsetaseme tõstmise ja sportmängude toetuse määramise sõnastust arusaadavamaks ja nende toetuste eesmärgile paremini vastavaks).

Komisjoni vaateväljas on olnud ka mõned arengudokumendid, näiteks valla arengukava aastani 2035 eelnõu (7. jaanuaril 2025). Selle arutelul tehti ettepanek lisada eelarve möödikute ossa kultuuriga rahulolu küsitlus. Tunti muret ka Laiuse lossivaremete seisundi pärast ning avaldati arvamust, et Torma mõisa ringtall vajaks konserveerimist.

19. mail 2025 kuulati kultuurinõunik Heli Malmi ülevaadet kultuurivaldkonna arengukava täitmise kohta 2024. aastal ning spordi- ja terviseedendamise nõuniku Raido Onopa ülevaadet spordivaldkonna arengukava täitmise kohta 2024. aastal. Spordivaldkonna arengukava täitmise arutelul uuriti, kui intensiivselt kasutatakse uue spordihoone ruume. Kerkis üles ka probleem, kus peaksid noored pärast koolipäeva lõppu oma trenniaega ootama. Väljas on külmal ajal oodata ebameeldiv, aga spordihoonetes oodata ei lubata, sest on esinenud vandaalitsemissuhtumeid. Ettepanek, et trenniootajad võiksid minna noortekeskusesse, on mõistlik, ent veidi vanemad noored ei taha sinna minna sellepärast, et seal on liiga palju väiksemaid ja lärmakamaid lapsi. Kahjuks pole sellele probleemile senini veel lahendust leitud.